

- 6.) Pojačana aktivnost banditskih grupacija i dalja izgradnja saobraćajne mreže na *istarsko-slovenskom području*. Posmatrano u celini, po tome se mogu prepoznati mere i operacije koje su jedne s drugima dovedene u saglasnost sa ciljem da se onemogući formiranje novog fronta na istočnom Balkanu. U isto vreme izgleda da snage koje stoje na raspolaganju na području zapadnog i južnog Balkana (Tito, Zervas⁷) imaju zadatak da puteve dotura na severozapadnom Balkanu i području Srbije trajno blokiraju i da svim sredstvima vežu nemačke snage.

K-t Jugoistoka (K-da GrA »F«)
Ic/AO, str. pov. br. 6878/44
od 29. 8. 1944.

F. d. R.
Merem⁸
kapetan

BR. 119

IZVEŠTAJ KOMANDANTA JUGOISTOKA OD 31. AVGUSTA 1944. VRHOVNOJ KOMANDI VERMAHTA O FORMIRANJU SPECIJALNOG ŠTABA »BACING« I PLANIRANJU OPERACIJE »VASERNIKSE« ZA IZVLAČENJE REČNIH PLOVNIH OBJEKATA, SA MATERIJALOM, BLOKIRANIH U ĐERDAPU¹

KR

Telegram

STROGO POVERLJIVO

291/VIII

OKW /WFSt/ Op (H) Jugoistok (Vidi takođe 270/VIII)²

Veza: Tam.[ošnji] tel. str. pov. br. 0010569/44.⁸

⁷ Napoleon. Inače, Englezi su planirali da izvedu sličnu operaciju i u Grčkoj, u saradnji sa ELAS-om, pod šifrom »Nojeva barka« (»Noah's Ark«). Međutim, ona nije dala željene rezultate (vidi Milovan Dželebdžić, navedeni članak u Vojnoistorijskoim glasniku br. 3/1970, str. 10).

⁸ Marrem. Redakcija nije mogla da ustanovi njegovo ime.

¹ Snimak overenog telegrama (pisanog na mašini) u AVII, NAV-T-311, r. 192, s. 1123.

² Dopisano rukom. Inače, taj prilog je naredenje k-ita Jugoistoka od 30. avgusta za formiranje Specijalnog štaba »Bacing« (AVII, NAV-T-311, r. 192, s. 1085).

³ Redakcija ne raspolaže tim dokumentom.

K-t Jugoistoka izveštava o formiranju jednog Specijalnog štaba pod komandom generala inženjerije⁴ pri k-tu Jugoistoka, general-majora Bacinga.⁵ General-major Bacing poznaje lokalne prilike već po svojoj delatnosti iz 1941. godine. On je potčinjen vojnoopr. k-tu Jugoistoka sa zadatkom da, u cilju proboja Ratne mornarice, sa snagama Kopnene vojske d uz podršku vazduhoplovstva, ukloni rumunske jedinice koje vrše preprečavanje na severnoj obali Dunava ili da ih privremeno neutrališe. Pripreme teku od 30. u podne, u tesnoj saglasnosti s Ratnom mornaricom i Komandom vazduhoplovstva Jugoistoka. Kao prva faza, stavljena je u pokret operacija »Vasernikse«⁶. Ispituju se mogućnosti za produženje te operacije a isto tako i problem da li prodor duž drumu na severnoj obali Baziaš — Moldava prema Oršavi obećava uspeh.⁷

Za k-ta Jugoistoka (K-da GrA »F«)
Načelnik štaba
I. V. Zelmajer, gen. štabn. pukovnik

Za tačnost:
Zelmajer³
gen. štabn. pukovnik

⁸K-t Jugoistoka, Ia, str. pov. br. 4161
od 31. 8. 44.

⁴ Odgovara funkciji načelnika inženjerije. Nemci isu za taj položaj u višim komandama imali naziv: General der Pioniere (General pionira, tj. inženjerije).

⁵ Bazing

⁶ i ⁷ Wassernixe (»Vodena vila« ili »Vila brodarica«). Cilj operacije bio je da se izvrši prodor Dunavom oko 200 šlepova (natovarenih hranom i materijalom) i više manjih drugih plovnih ratnih objekata. Prodor je trebao izvršiti na odseku Turnu Severin — Baziaš, uz podršku jedinica Specijalnog štaba »Bacing« (Borbena grupa »Re« — Kampfgruppe »Rehe«) i mornaričkih jedinica Dunavske flotale. Prodor je počeo 4. septembra. Drumom južno od Dunava napadala je Borbena grupa »Re« (operacija »Vasernikse«), a drumom severno od Dunava 92. motorizovana grenadirska brigada (operacija »Donauelfe« — »Dunavski vilenjak«). Opširije o tome vidi dok. br. 35, 129 i 168; AVII, NAV-T-311, r. 191, s. 31—2 i 37; ratni dnevnik k-ta Jugoistoka za 30. i 31. avgust 1944, r. 192, s. 1044 i 1109—12; beleške d izveštaj k4a Jugoistoka od 30. i 31. avgusta, d s. 1124—5; plan Specijalnog štaba »Bacing« od 31. avgusta za operaciju, ir. 193, s. 172—5, 200—3, 273—7, 315—20, 481—7, 576—82. i 603—7; izveštaji k-ta Jugoistoka od 4, 5, 7, 12, 14 i 15. septembra 1944. o početku i taku alkcije.

Detaljnije o sastavu Dunavske flotele vidi AVII, NAV-T-314, r. 32, s. 217; izveštaj Borbene grupe »Gvozdena vrata« od 21. septembra 1944.

⁸ Na obrascu telegrama odštampan je naslov komande.

⁹ Pečat bez uobičajenog okvira.